

KITIMĀHAKAN Ō-MIYIKOSIWIN PĪHCI-KĀNATA

PIKISKWĒWIN WĪCIHIWĒWINA

Kīkway anihī pikiskwēwina wīcihiwēwin?

Ōma *Criminal Code* pīsākwan akihtāson astēw ohci provisions ēkwanima wēhcasin kiki kitimāhakan ēkwa nīpawīstamakēwak ta-wīhtamākēt wīya ācimostākēwin pīhci wiyasiwēwin itasiwēwina. Pikiskwēwina Wīcihiwēwin kikinikātēw:

- Pakitinikāsowak kitimāhakan mīna nīpawīstamakēwak ta-wīhtamākēt wayawītimihk wiyasiwēwikamik isi **closed-circuit cikāstēpayihcikan** ahpō pīhc-āyihk wiyasiwēwikamik maka **ākawāyihk screen ayāwawin** ēkosi isi ta-kī wāpamēwak ēkwānihi māyiniwēwiniwa.
- Pakitinikāsowak **paminikēw ayisiyiniwak** ēkota cīki ta-ayācīk mēkwāc ispīhk kitimāhakan ēkwa nīpawīstamakēwak ka-wīhtamākēt ēkosi isi ta-nakayāskamwak.

Kotaka towihkāna mīna ta-kī kwayātastēwa kikinīpawīstamakēwak, ēkwa mīna ta-kī wīchihko nawac isi ta-wēhcasiniyihk wīyawāw ta-wīhtamākēcīk ācimostākēwin kikinikātēw:

- **Nawasōnaw owiyasiwēw** isi cross-examine nīpawīstamakēwa ispīhk māyiniwēwiniyiniw pēyako-pimohtēstamasow.
- **Nakinamowēw atiht ahpō kahkiyaw ayisiyiniwak ohci māmawāyāwinihik** isi wiyasiwēwikamik mēkwāc kahkiyaw ahpō atiht ohci wiyasiwēwin itasiwēwina ahpō pakitinikāsow nīpawīstamakēw ta-pikiskwēt wīya ācimostākēwin isi **ākawāyihk screen ayāwak ahpō kotak āpacihcikan ēkosi isi namōya wāpamāw nīpawīstamakēw ohci māmawāyāwinihik**.

Kitimāhakan ō-miyikosiwin!

Ōma *Canadian Kitimāhakan Nahēyih towin ohci Miyikosiwin* kī-mācipayin ispīhk Opaskowī-Pīsim 23, 2015. Ōma Act pakitinam kiki tahto kitimāhakan, asici ōskiyak kitimāhakan, ta-pakitinahk wiyawāw pēyāhtak ō-pisiskēyihcikēwin ta-ispīhtēyih tākwa ēkwa mīna ta-ayācīk katawāhk mīna natawēyih tākwan towihkāna otinikatēw isi kanawēyimiwēwin ohci sākōtēyimowin ēkwa āpēhowin. Kitimāhakan ohci māyiniwēwin kaskihtamāsow mīna ta-natotamat pikiskwēwin wīcihiwēwina ispīhk ōma ka-wīhtamākēt isi nīpawīstamakēw pīhci māyiniwēwin wiyasiwēwin. Ōhi miyikosiwina pāh-pahki ohci kitimāhakan ō-miyikosiwin kiki kanawēyimiwēwin.

Awīna ta-kī kāhcitinam pikiskwēwin wīcihiwēwina?

Kitimāhakan ahpō nīpawīstamakēw ta-kī kakwēcimēw prosecutor kiki pikiskwēwin wīcihiwēwina. Awa prosecutor kihtwam ta-kī kakwēcīhkēmow ita Wiyasiwēwin kiki ōhi kihci-kanawēyimiwēwin pāmwayēs ahpō mēkwāc itasiwēwina. Kitimāhakan ahpō nīpawīstamakēw mīna ta-kī kakwēcīhkēmow Wiyasiwēwinih kiki sēmāk pikiskwēwin wīcihiwēwina.

Tanisi isi Wiyasiwēwin kīsasiwātam mahti ta-natotahk pikiskwēwin wīcihiwēwin?

Ōma Wiyasiwēwin ta-oyasiwātam:

- nīpawīstamakēw itahtopiponwēwin;
- itowahk ohci ōma māyiniwēwin;

Miyikosiwin
ācimostākēwin

Miyikosiwin isi
kanawēyimiwēwin

Miyikosiwin isi
wīcihiwēwin

Miyikosiwin ta-
natonamin tipahikēwin

Miyikosiwin ta-
osihtayin mawimowin

Government
of Canada

Gouvernement
du Canada

Canada

KITIMĀHAKAN Ō-MIYIKOSIWIN PĪHCI-KĀNATA

- itowahk pikiskwēwin wīchihwēwina ahpō kotaka towihkān ka-natotamahk; ēkwa
- kotaka factors, tāpiskōc society's ō-nākatohkātēwin ta-sīhkimiwēhk wīhtamākēwin ohci māyinikēwin ahpō māyinikēwiyiniw ō-miyikosiwin isi katawāhk māmawapiwin.

Pikiskwēwin wīchihwēwina

Kitimāhakan ēkwa nīpawīstamakēwak **ēkwāniki āstamēhk ayēnānēwosāp itahtopiponēwak** ahpō piko nīpawīstamakēw asici pīkwēyihitamowin ahpō kī-nayēhtāwīkiw kitimākisiwin ēkwanima tōcīkēmakan āyimihowin wiyawāw kiki ta-mēkīcīk ācimostākēwin ta-kāhcītinam **Pikiskwēwin Wīchihwēwin** ispīhk ka-natotahk. Ōma Wiyasiwēwin piko ta-pakītyēihtā ta-āpacihtāhk ōma wīchihwēwin maka kīspin Wiyasiwēwin tapwēyihitam āyimihwēwin asici kihci-opaminikēw itasiwātēwin isi, tāpiskōc, ayācihtawin ō-miyikosiwin ohci awa māyinikēwiyiniw kiki katawāhk māmawapiwin.

Kotakak kitimāhakan ēkwa mīna nīpawīstamakēwak ta-kī kāhcītinamwak pikiskwēwin wīchihwēwina kīspin Wiyasiwēwin tapwēyihitam nawac wēhcasin kiki kitimāhakan ahpō nīpawīstamakēw ta-wīhtamākēt iyawis ēkwa mīna kwayask isi ahpō ta-wīchihwēw itasiwātēwin. Ōma Wiyasiwēwin itēyihitamowin factors tāpiskōc nīpawīstamakēw itahtopiponēwin, itowahk ohci ōma māyinikēwin, itowahk ohci piko itāhkōmitowin tastaw nīpawīstamakēw ēkwa mīna māyinikēwiyiniw, ēkwa mīna kīspin pikiskwēwin wīchihwēwina nitawēyihcikātēw kiki nīpawīstamakēw pēyāhtak ō-pisiskēyihcikēwin. Ōhi kahkiyaw masinahikatēwa factors miskikatēw ōta sections 486.1 ēkwa 486.2 ohci *Criminal Code*.

Owiyasiwēw Nawasōnikēwin

Kitimāhakan ochi māyinikēwin kaskihtamāsow ta-ayāt kwayas ēkwa mīna natawēyihcikāwan towihkān ta-kanawēyēmihcik wiyawāw ohci sākōtēyimowin ahpō āpēhowin. Pakwanaw āskaw atiht, māsōt itēyihcikāwan kitimāhakan awina kā-nīpawīstamakēt mōsihtāw sākōtēyimowin ohci māyinikēwiyiniw ēkwana ka-nīpawīstamasot isi owiyasiwēw ita wiyasiwēwinihk ēkwa mīna ta-kī ēkota ayiwākēs ta-kakwēcīhkēmat kitimāhakana pēyakwan nīpawīstamakēw. Īspīhk natotamakēwin, ōma Wiyasiwēwin ta-kī nawasōnēw owiyasiwēw isi cross-examine ciyēkwac kitimāhakana.

Kahkiyaw nīpawīstamakēwak, asici kitimāhakan, ēkwāniki āstamēhk 18 itahtopiponēwak ahpō piko kitimāhakan ohci māyinikēwin naniwēyacihiwēwin,

masiwēwin māyinikēwin, masiwēwin māyinikēwin asici nīmāskwākan ahpō masiwēwin isīhkawēwin māyinikēwin ta-kī kakwēcīhkīmow ita Wiyasiwēwinihk ta-nawasōnat owiyasiwēwa isi **cross-examine** Īspīhk māyinikēwiyiniw ka-nīpawīstamasot isi owiyasiwēw. Ōma Wiyasiwēwin piko ta-pakītyēihtāhk ōma kanawēyimiwēwin kīspin tapwēyihitam katawāhk opaminikēwak ohci kihci-itasiwātēwin nitawēyihcikāwan māyinikēwiyiniw cross-examine ōhi nīpawīstamakēwa.

Kotakak nīpawīstamakēwak asici nīpawīstamakēwak ēkwāniki kitimāhakan ta-kī kakwēcīhkīmow ita Wiyasiwēwinihk ta-nawasōniht owiyasiwēw kiki cross-examination kīspin ōma Wiyasiwēwin tapwēyihitam ēkwanima pakitinam ta-wīhtamākēt iyawis ēkwa mīna kwayask isi ācimostākēwin ahpō ētikwē nawac nākatohkātēwin isi katawāhk kihci-opaminikēw itasiwātēwin. Ōma Wiyasiwēwin ispīhtēyihcikāwan ohci factors tāpiskōc nīpawīstamakēw itahtopiponēwin, itowahk ohci māyinikēwin, piko itowahk ohci itāhkōmitowin pīhci nīpawīstamakēw ēkwa mīna māyinikēwiyiniw, ēkwa mīna mahti sīhkihikēmowin nitawēyihcikātēw kiki nīpawīstamakēw ō-pisiskēyihcikēwin ahpō kanawēyimiwēwin wiyawāw ohci sākōtēyimowin ahpō āpēhowin.

Ōhi kahkiyaw masinahikatēwa factors miskikatēw ōta *Criminal Code* section 486.3 ohci *Criminal Code*.

Sīhkihikēmowina Nakinkēwina

Ōma Wiyasiwēwin ta-kī oshitaw sīhkihikēmowin **nakinamowēw atiht ahpō kahkiyaw ayisiyiniwak māmawāyāwinihk ahpō kahkiyaw ohci itasiwēwina.** Ōma Wiyasiwēwin ta-kī osihtaw mīna sīhkihikēmowin isi pakitinikāsow nīpawīstamakēw kiki ta-mēkīcīk ācimostākēwin isi **ākawāyihk screen ayāwawin ahpō kotak āpacihtāhk ēkosi isi namōya wāpamāw nīpawīstamakēw ohci māmawāyāwinihk.**

Īspīhk ka-osihtāhk piko-tānima sīhkihikēmowin, ōma Wiyasiwēwin ta-nīkānihtāt nākatohkātēwin factors tāpiskōc sīhkimiwēwin ta-wīhtamākēt māyinikēwina ohci, pisiskēyihcikāwan nākatohkātēwin ohci nīpawīstamakēwak āstamēhk 18 itahtopiponēwak, kīspin tāpwē sīhkihikēmowin nitawēyihcikātēw ta-kanawēyimiwēwin nīpawīstamakēw ēkwa mīna mahti nīpawīstamakēw ta-kī kaskihtāw ta-mēkit wiyawāw ācimostākēwin ēkā kīkway ōma sīhkihikēmowin nakinkēwin.

Ōhi kahkiyaw masinahikatēwa factors miskikatēw ōta *Criminal Code* section 486 ohci *Criminal Code*.

Māyīnikēwiyiniw cī ta-kī nakēskam ka-āpacihtā piko tahto ōhi towihkāna?

Ōhi towihkāna ta-kī wīchiko kitimāhakanahk ēkwaniki ka-nīpawīstamakēcik ta-wīhta ācimostākēwin mēkwāc asici manācihtawin isi māyīnikēwiyiniwak ō-miyikosiwin. Pīhci atiht cases, Ōma Wiyasiwēwin ta-kī ānwēhtam ahpō āciwinam ka-āpacihtā ōhi kihci-kanawēyimiwēwina ēkosi isi ta-kēhcināhow miyikosiwin ohci māyīnikēwiyiniw namōya pīkonikātēw.

Oskayihk cī ōhi Pikiskwēwin Wīcihiwēwina?

Pikiskwēwin Wīcihiwēwin pāh-pahki kī-ihakonwa *Criminal Code* aspin 1988. Nawac mastaw ki-amended īspiḥk 2015 pāh-pahki ohci *Canadian Kitimāhakan Nahēyihowin ohci Miyikosiwin* ta-pakitinahk ayiwak kanawēyimiwēwin kiki kitimāhakan ēkwa mīna nīpawīstamakēwak.

Tānitē astēw ayiwāk ācimostākēwin?

Kīpsin kiya ahpō awiyak ka-nisitawēyimit kī-kāh-kitimāhaw ohci māyīnikēwin, wīcihiwēwin ihtakon. Kahkiyaw kā-piskihtahastāhk mīna territories pakitinamwak pamīstakēwin kikikitimāhakan isi māyīnikēwin. Ka-kī wīcihiwak kīspin kī-nitawēyihētēn ayiwak ācimostākēwin ahpō kotaka nīsōhkamākēwina. Ōma Kitimāhakan Pamīstakēwin Masinahikana ka-kī wīcihikon ta-miskamin kitimāhakan pamīstakēwina cīki kiya:

<http://www.justice.gc.ca/eng/cj-jp/victims-victimes/vsd-rsv/index.html>

© Ō-Sōhkātisiwin Kihci-Okimāskwēw Miyikosiwin ohci Kānata, pimohtēstam awa Kihci-Itasiwēw Opaminikēw ēkwa Kihci-Okimāw ohci Kānata, 2019

ISBN 978-0-660-30608-7
Cat. No. J2-412/2-2015Rc2-PDF